

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Največji slovenski dnevnik
v Zdrženih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

The largest Slovenian Daily in
the United States.

Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 206. — ŠTEV. 206.

NEW YORK, SATURDAY, SEPTEMBER 2, 1922. — SOBOTA 2. SEPTEMBRA, 1922.

VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

PREMIJE V ANTRACITNEM ŠTRAJKU

Delodajalci so privolili v staro plačilno lestvico. — Sestavljen je bil začasen dogovor, a bodočo akcijo naj določi javnost. — Kompromis verjeten. — Načrti za razdelitev premoga. — Zbornica sprejela administracijsko predlogo.

Philadelphia, Pa., 1. septembra. — Pet mesecev trajajoča stavka v antracitnih premogovnih poljih bo najbrže končana vsled sestanka delodajalcev v teh poljih ter zastopnikov splošnega političnega odbora premogarske unije. Ta sestanek se bo jutri vršil. Poročila javljajo, da se solidna fronta, katero so se dosedaj nudili delodajalci vsem zahtevam premogarjev, drobi, potem, ko so se vdali delodajalci glede arbitracije ter plačilnih in delavnih pogojev po prvem aprilu naslednjega leta.

Neki zastopnik delodajalcev je izjavil, da kaže položaj skorajšnje uravnave stavek, da pa se bodo pojavile še razne ovire, predno bo dogovor sklenjen in podpisan.

Čeprav noče John Lewis, predsednik U. M. W. ničesar izjaviti, je vendar vrjetno, da bo prisilil delodajalce k absolutni in popolni predaji glede vseh točk, prav kot je prisilil k slični predaji delodajalce v mehkih premogovnikih v Clevelandu.

Proti taki možnosti je pa vest, ki se trajno vzdržuje, da so namreč premogarji privolili v takozvani Pepperjev predlog, ki predstavlja kompromisno odredbo.

Znano je, da je eden izmed vzrokov popustljivosti, katero kažejo mnogovrstni premogarji, da niso v antracitnih premogovnikih nikjer metali baroni štrajkarjev iz kompanijskih hiš. Zastopniki delodajalcev so izjavili, da bo razširjenje stare plačilne lestvice odvisno od splošne ljudske zahteve, prihajajoče iz finančnih, industrijskih krogov in krogov splošne javnosti.

Washington, D. C., 1. sept. — Administracija se peča sedaj za načrti, ki se tičejo razdelitve trdega premoga produciranega tekom jeseni in zime. Tekom dvajsetih tednov stavke se je skrčila produkcija trdega premoga za celih 98%. Primankljaj znaša približno 1 milijon in tri četrtine milijona ton na en teden. Skupni primankljaj do sedanjega časa 25 milijonov ton.

Poslanska zbornica je sprejela s 214 glasovi proti 611 administracijsko predlogo za preprečitev profitirstva s premogom ter zagotovljenje primerne razdelitve tekom pomankljaja, ki bo naravna posledica sedanje stavke. Predloga bo izročena senatu, ki jo bo takoj sprejel.

FRANK R. DRAŠLER JE UTONIL.

Iz Clevelanda prihaja žalostna vest, da pogrešajo Frank R. Drašlerja, znanega in priljubljenega rojaka v tamošnji naselbini. V tork se je šel kopat. Na obrežju so dobili njegov avtomobil, v avtomobilu obleko, o njem pa nimajo dosedaj še nobenega sledu. Kot za znanega sokola Pristava, je bilo najbrže tudi zanj Erie jezero usodopolno. Frank Drašler je bil mlad, star komaj devindvajset let. Rojen je bil v Ameriki, toda stariši so ga vzeli še kot otroka v staro domovino, kjer se je šolal naprej doma, potem na gimnaziji in slednjic na dunajski eksportni akademiji. Leta 1913 je prišel v Ameriko. V New Yorku in Philadelphiji je delal pri raznih bančnih zavodih ter je bil nekaj časa tudi član uredništva "Glas Naroda". Ob izbruhu vojne je bil član Jugoslovanske Kancelarije v Washingtonu, pozneje pa vstopil v amer. armado. Bil je pridelen inteligenčnemu uradu. Po vojni se je osamosvojil ter odprl svoj urad v Clevelandu. Bil je naobražen, značajan in koncilijant fant.

Največkrat so ga videli s prijatelji, ki so ga spremljali pri njegovih izletih v okolice Clevelanda. Bil je zelo radoveden in zanimiv za vse, kar se je dogajalo v njegovem okolju.

bratom in sestram, posebno pa njegovi neotolaženi zaročenki Miss Mimi Derčar v New Yorku, s katero je bil namraval meseca oktobra poročiti.

Največkrat so ga videli s prijatelji, ki so ga spremljali pri njegovih izletih v okolice Clevelanda. Bil je zelo radoveden in zanimiv za vse, kar se je dogajalo v njegovem okolju.

NEMEC, KI JE ZLOMIL SVETOVNI REKORD Z AEROPLANOM BREZ MOTORJA

Pri tekmah, ki se je vršila v Nemčiji z letali, v katerih ni nobenega motorja, je dosegel prvenstvo F. V. Hentzen, ki je ostal v zraku tri ure in šest minut.

ANGLEŽI HOČEJO BRANITI CARIGRAD.

London, Anglija, 1. sept. — Angleži so pripravljene braniti Carigrad v slučaju, da bi se grško-turška vojna zabrnila tako, da bi prišel Carigrad v nevarnost, da ga zasedejo Grki.

INDŽUNKŠEN PROTI ŽELEZNIČARJEM

Vlada hoče s silo zlomiti železničarski štrajk. — Poglavitne točke predrznega indžunkšna. — Niti skebu se ne sme več reči skeb. — Gompers grozi z generalnim štrajkom. Državni pravdnik je delal po navodilu predsednika.

Chicago, Ill., 1. septembra. — Vlada Združenih držav je sklenila zlomiti železničarski štrajk ter se je v ta namen poslužila najbolj drastične odredbe. S privoljenjem predsednika Hardinga in na povelje generalnega državnega pravdnika Daugherty-ja je izdal zvezni sodnik James H. Wilkerson proti štrajkarjem ustavno povelje, oziroma takozvani indžunkšen.

Indžunkšen naj stopi dne 11. septembra v veljavo.

Glavne točke indžunkšna so naslednje:

- Prepovedano je pripraviti se z ljudmi, ki izjavijo, da bodo delali za železnice.
- Prepovedano je paradiranje.
- Prepovedana so vsa zborovanja, katera bi pokazala, kako močne so štrajkujoče organizacije.
- Prepovedano je metati kamene na železniške kare.
- Prepovedano je v pismu svariti prijatelja, naj ne skeba.
- Prepovedano je skeba nazivati s skebom.
- Prepovedano je hoditi ob železniški progi.
- Prepovedano je ovirati popravila železniške proge ali delo v delavnicah.
- Prepovedano je postajati po železniških postajah, v bližini skladišč ali delavnic.
- Prepovedano je prepričevati delavca, da ni varno delati pri železnici.

Washington, D. C., 1. sept. — Samuel Gompers je danes izjavil naslednje:

Te dni se bodo sestali izvrševalni uradniki Ameriške delavske federacije v namenu, da proglase generalni štrajk vsega organiziranega ameriškega delavstva v protst proti nesreannemu indžunkšnu.

ŽIDJE SE BRANJO.

Boston, Mass., 1. septembra. — Tukajšnje židovske organizacije so najele nekega odvetnika, da spojasi gotove izgrede, ki so se završili zadnji čas proti njim: Tolpa mladih postopačev je na primer kamenala v južnem delu Bostona neko židovsko sinagogo. Iz nekega tukajšnjega boljšega hotela so spodili Newyorčanko Mrs. Kahn, kakorhitro je vodstvo izvedelo, da je židovka. Tukajšnji židje so mnenja, da ima Ku Klux Klan svoje prste vmes.

Vedel postavnega praznika "LABOR DAY", ne izide v ponedeljek "Glas Naroda". Prihodnja številka izide v tork, dne 5. septembra. Uredništvo.

NEMCIJA IN RUSIJA NAJ SE ZDRUŽITA

Radek je pozval Nemčijo na boj proti zapadnemu kapitalizmu. — Nemčija mora postati boljševiška.

Berlin, Nemčija, 1. septembra. List Rote Fahne (Rdeča zastava) je priobčil na odličnem mestu poziv Karola Radeka, znanega ruskega komuniste, naslovljen na proletarijat Nemčije. Različne konference, ki so se vršile z zavetniki, — se glasi v tem pozivu, — so pokazale jasno, da sta postala meščanski pacifizem in kapitalizem popolnoma bankerota.

Vsled tega more priti spás za Nemčijo le še iz iztoka. Nemčija se mora zvezati z Rusijo. Rusija mora imeti pripravljene svoje armade, da nastopi v danem slučaju proti zapadnemu kapitalizmu. Odgovorni tukajšnji krogi so zelo vznemirjeni vsprico tega poziva na nemški proletarijat in to prav posebno raditega, ker postajajo tla, katera so pripravljali Francozi za to, vedno bolj sprejemljiva.

Ko je imel večeraj general von Francois v nekem kraju v bližini Lipskega neko predavanje o bitki pri Tannenbergu, v kateri je igral on sam odlično ulogo, je vdrilo več sto delavcev v dvorano, v kateri se je vršilo predavanje. Delavci so pretepli generala, potem ko so ga potegnili z odra. Nekateri napadaleci so bili oboroženi z gorjaci in general je dobil pet ran na glavi, ki so baje vse zelo resne narave.

Vsled velikanskega morskega vala so bile uničene vse kopalne naprave v kopalšču Wangeroog, ki se nahaja na iztočno frizijskem otoku istega imena.

Pariz, Francija, 1. septembra. Ameriška vlada je zopet pričela razmišljati o vprašanju, če naj ostanejo ameriške čete še nadalje ob Renu.

Francoska vlada se bade sedaj ne briga več za to vprašanje, a nemška vlada je baje dala izraza želji, da bi ameriške čete še nadalje ostale na svojem dosedanjem mestu, ker so Nemci prepričani, da Amerikanci ugodno upli vajo na obnašanje francoskih, angleških in belgijskih čet, nastanjenih v zasedenem delu Nemčije.

AMERIKA BO MOGOČE PRIZNALA SOVJETSKO VLADO.

Washington, D. C., 1. sept. — Predsednik namerava poslati v Rusijo posebno komisijo, ki bo preiskala industrijalne in tehnične razmere v deželi.

RUSKI MONARHISTI SE ZBRAJAJO V PARIZU

Iz bavarskega glavnega mesta nameravajo prestaviti svoj glavni stan v Francijo. — V Nemčiji niso domači.

Pariz, Francija, 31. avgusta. — Ruski monarhisti bodo imeli septembra meseca svoj kongres v Monakovem in pozneje nameravajo prestaviti svoj glavni stan iz bavarskega glavnega mesta v Pariz, ki postaja vedno bolj in bolj monarhistično središče. V Parizu bodo ruski monarhisti v boljšem stiku z dogodki ter tudi domnevajo, da jih bodo Parizani z veseljem sprejeli v svojo sredo. Bavarci so bili dosedaj še precej prijazni napram ruskim monarhistom, a v zadnjem času se je pojavila neka hladnost, katero pa razlagajo z dejstvom, da se morajo Bavarci pečati s svojimi lastnimi zadevami in da nimajo vsled tega dosti časa, da bi izkazovali Rusom svoje simpatije.

Ruski monarhisti se ne čutijo več domačini v Nemčiji. Berlin je pol boljševikov. Po pogodbi, ki je bila sklenjena v Rapallo, je pognala Nemčija monarhiste iz poslaništva ter ga izročila boljševikom. Malo je vrjetno, da bo vprizoril monarhistični kongres kako definitivno akcijo glede pretenzij velikih knezov Cirila Vladimiroviča ter Dimitrija Pavloviča, tikajočih se ruskega prestola. Vsak teh dveh ima svoje lastne pristaše. Ni pa opaziti nobenega posebnega navdušenja niti za tega niti za onega.

Veliki knez Nikolaj, stric umorjenega carja, ne kaže nobenega poželjenja, da bi zasedel carski prestol in to kljub dejstvu, da ima dosti pristašev. V splošnem se ga smatra vodilnim članom družine Romanovičev, a on se ne briga za aktivno politično življenje ter je objavil, da noče zasedati prestola in da le posluje kot regent za prestol. Pravoslavna cerkev moli zanj kot je preje molila za carja in monarhisti v republiki Daljnega iztoka si ga žele kot regenta, dokler bi ne bilo rešeno vprašanje nasledstva na ruskem prestolu.

ROCKEFELLERJEVA VNUKINJA — KINO-IGRALKA.

Muriel McCormick, vnučinja John D. Rockefellerja je dobila od slednjega dovoljenje, da sme postati kino-igralka. Mlada milijonarka je baje zelo nadarjena, ter so ji tudi ponudili velikanski honorar. Pravijo, da se je lotila tega posla is ljubezni do stvarj.

ARETAGIJA KOMUNISTOV NA DEBELO

Čikaška policija je pričela z velikanskim pogonom na takozvane komuniste, katere smatra odgovorne za različne železniške nesreče ter oviranje prometa, dinamitiranje vlakov ter razkopavanje tračnic. — Štrajkarji se vračajo, — pravijo železnice.

Chicago, Ill., 1. septembra. — Tukajšnja policija je odredila danes vse potrebno za velikanski pogon na komuniste, katerim skuša naprtni poskus, da poženejo z dinamitom v zrak Wester Express New York Central železnice.

BODDY USMRČEN V SING SINGU

Luther Boddy, mladi zamo-rec, ki je ustrelil dva policista je umrl v četrtek zvečer v električnem stolu.

V četrtek zvečer so usmrtili na električnem stolu v Sing Singu Lutra Boddyja 23 let starega zamorca, ki je januarja meseca tekočega leta ustrelil dva policijska uradnika. Za njim je šel na električni stol Herbert Smith, ki je preteklo leto oropal in ubil poštnega mojstra v Niniveh Junction.

Oba na smrt obsojena sta mirno pričakovala svoje zadnje minute. Par ur pred usmrčenjem je rekel Boddy stražniku: — Jaz sem pripravljeno požrti svojo medicino. Smith pa je rekel: Nikdar nisem mislil, da bom pomilošen. Pripravljen sem na konec.

Tekom popoldneva je obiskala Boddyja njegova mati. Smith pa ni hotel sprejeti svojih sorodnikov, češ, da bi ga to preveč razburilo. Mater in sestro je že prej obvestil o tem. S smrtjo Boddyja in Smitha je doseglo število v Sing Singu usmrčenih — 200.

ŠTIRI AMERIKANCI HOČEJO PREPLAVATI ANGLEŠKI KANAL.

Dover, Anglija, 1. septembra. Danes zvečer bodo skušali preplavati angleški kanal štirje Amerikanci in sicer od tukaj pa do francoske obali. Pri plavanju jih bo spremljal torpedni rušilec Združenih držav v McCormick.

NAPADENA OD ČEBEL.

Pittsfield, Mass., 1. septembra. Ko se je večeraj popoldne vozila Webster Powell, pevka iz Brooklyna s svojim avtomobilom po de-

želni cesti, jo je napadel roj čebel ter jo tako opikal, da je izgubila kontrolo nad avtomobilom ter zavozila ob drevo ob cesti. Pevka je pa ostala kljub temu neposkodovana.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, AVSTRIJI ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah.

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:		
Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše.		
300 kron	\$ 1.10	1,000 kron \$ 3.30
400 kron	\$ 1.45	5,000 kron \$16.00
500 kron	\$ 1.80	10,000 kron \$31.00

Italija in zasedeno ozemlje:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opotiji in Zadru.		
50 lir	\$ 2.75	500 lir \$ 24.00
100 lir	\$ 5.10	1000 lir \$47.00
300 lir	\$14.40	

Za pošiljate, ki presegajo znesek dvajsetisoč kron ali pa dvatisoč lir dovoljujemo po mogočnosti še posebni popust.

Vrednost kronam, dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dosepe poslani denar v roke.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu. Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)
 Owned and Published by
Slovenic Publishing Company
 (A Corporation)
FRANK BAKSER, President **LOUIS BENEDIK, Treasurer**
 Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
 82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
GLAS NARODA
 (Voice of the People)
 Issued Every Day Except Sundays and Holidays.
 Za leto 1922 \$7.00 Za New York za celo leto \$7.00
 in Canada \$8.00 Za pol leta \$3.50
 Za pol leta \$3.00 Za inozemstvo za celo leto \$7.00
 Za četrt leta \$1.50 za pol leta \$3.50
 Subscription Yearly \$6.00
 Advertisements on Agreement.
 "Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in praznikov.
 Dupli brez polpisa in osebni ne priložijo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivalnice naznanj, da hitreje najdemo naslovnik.
GLAS NARODA
 82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
 Telephone: Cortlandt 2878

GOVORICE GLEDE AVSTRILJE

Najbolj ugleden ameriški kapitalistični list, new-yorski Times, je priobčil naslednji, nad vse značilni članek, ki se tiče položaja v centralni Evropi in prav posebno odnošaje med Italijo in Jugoslavijo.

Članek se glasi v doslovnem prevodu naslednje:

"Pretnje, da bo ta ali oni narod navalil na Avstrijo ter se je polastil, če bi storil kak drugi narod količkaj, da ji pomaga so polagoma izmirle in s tem tudi, vsaj za trenutek, kriza, ki je pretila celemu ozemlju krog Donave. Avstrijski problem pa je ostal. Ostal je tudi še bolj resni problem boja novih skupin sil za nadvlado v Evropi, v kateri naj bi Avstrija očitno igrala ulogo Turčije ali pa Maroka. Neposredno se pojavi vprašanje, če hosta Francija in Italija dovolili kateremukoli povzročiti Avstriji kaj žaloga. Združenje z Nemčijo bi ne bilo nikakor dovoljeno. Dvomljivo je tudi, če bi tako združenje kaj pomagalo Avstriji. S tem bi postal nemški problem še veliko manj resen za Francijo, kajti doatek Avstrije bi ojačil proti-pruski in protimilitaristični element v Nemčiji. Posledica tega bi bila najbrž, da bi izgubilo bojevitost pangermanstvo v Avstriji, kajti v tem slučaju bi Avstriji izvedeli, kaj je pravzaprav Nemčija. To obenem z ekonomskimi pomisleki pa bi tudi potolažilo politična vznemirjenja, katera čuti sedaj Čehoslovaška.

"Razven te rešitve, ki bi najbrž ne prinesla nikake rešitve, pa obstaja možnost vstopa Avstrije v Malo entanto. Pot k temu je bila že uglajena potom trgovskih in političnih dogovorov s Čehoslovaško. Italija pa se boji nove podonavske konfederacije, ki bi stopila na mesta stare avstro-ogrške monarhije. Čehoslovaška in Rumunjska sta prijateljici Italije in če ni Jugoslavija, je to v glavnem krivda italijanskih državnikov. Nemogoče je, da bi mogli Jugoslavlani potegniti svoje sedanje tovariše v vojno proti Italiji. To pa bo tudi nemogoče, dokler se bo postala italijanska politika samaposebi nevarna vsi neodvisnim nasledstvenim državam.

"Ekonomska zveza z Italijo, kot drugi izhod, o katerem se razpravlja sedaj, bi bila mogoče koristna Avstriji. Naložila bi seveda Italiji težke odgovornosti, — moralne, politične in finančne. Nudila pa bi tudi skušnjavo, da se nadaljuje s politiko vmeševanja v podonavske zadeve, kot ga je naprimer predstavljalo prepredenje čehoslovaškega poskusa, da posredujejo v zadevi Burgenlanda odstrani italijanskega ministra della Torretta. Če se boji štirideset milijonov Italijanov, da bo dvanajst milijonov Jugoslovanov ogrožalo Italijo s tem, dase bodo polastili dela Avstrije, je prav tako mogoče, da se bo dvanajst milijonov Jugoslovanov balo, da bo štirideset milijonov Italijanov ogrožalo Jugoslavijo, če se bodo polastili cele Avstrije.

"Italija ne bo na noben način vkorakala v Avstrijo v sedanjem času in zadnji čas je, da se preneha z inšpirirano kampanjo poročil, prihajajočih iz Italije, da nameravajo Jugoslavlani vkorakati v Avstrijo. To so kategorično zanikali jugoslovanski uradniki. Cele opustitev kampanje pa se je izvršil na podoben način.

"Preprena o brezkoristnosti poskusa, da zadene udare Avstriji se je odpovedala Jugoslavija vsaj za trenutek izvršenju njenega roparskega načrta. — To je vzgled menaže, s katero pitajo inozemske poročevalce v Rimu. — Dokazi o "roparskih načrtih" Jugoslavije prihajajo iz Italije, kjer se pred par dnevi objavili listi, da lo italijanska armada zasedla Dunaj, če se bo Avstrija pridružila Mali antanti.

"Italijani pa se še vprašujejo, zakaj jih Jugoslavlani ne ljubijo."

Kam jadra Jugoslavija?

"Slovenec" piše:

Kdo se ne spominja velikanskega navdušenja, ki je zavladalo po celi Sloveniji leta 1918 po končani svetovni vojni za Srbe in za Srbijo? Ni ga bilo kotička v Sloveniji, kjer se ne bi bilo poveljevalo srbsko ime, kjer se ne bi slavile srbske zmage, ljudje so se navduševali za ujedinenje ne le iz jeze in sovraštva do tedanjih naših političnih tlačiteljev, ampak iz iskrene narodne zavesti in iz ljubezni do svobode, ki nam bi prinesla lupo politično in gospodarsko bodočnost; ter nam omogočila vsestranski kulturni in socialni razvoj.

Komaj slaba 4 leta so minula, toda kakšen velikanski razloček med letom 1918. in letom 1922! Kje je danes tisto prvotno navdušenje? Kje je tista željno pričakovana svoboda?

Nam nasprotno časopisje trdi venomer, da so to nenadno izpremembo zakrivali "klerikalci" s svojim "hujskanjem" in s svojimi "separatističnimi tendencami". Pametnim ljudem ni treba povedovati, kako naivna je ta trditve. Hlapca, ki se mu dobro godi, je silno težko ali pa nemogoče "nahujskati" proti njegovemu gospodarju. Ljudje imajo že sami toliko soli v glavi, da ne potrebujejo ne te ne one stranke, da bi jih poučevala, oziroma "hujskala", kdaj in kje jim je dobro in kdaj in kje in kaj jim ni prav. Čut nezadovoljnosti ne izvira iz hujskanja, ampak je posledica danih razmer, ki jih ljudje težko in neprijetno občutijo. Kdor pa obstoječe razmere le ugotavlja in jih kritizira, se zdaj naj ni hujskač, ampak vs tožo odgovornosti nosi tisti, ki je neugodne razmere zakrivil.

Vse nezadovoljstvo, ki danes nedvomno prevladuje v mišljenju našega ljudstva, pa ni nihče drug zakrivil, kakor sedanji nesposobni režim in sicer ravno centralistični režim. Niso krivi Srbi kot taki, kajti srbsko ljudstvo pod belgrajsko knuto mogoče se bolj trpi kakor Hrvatje in Slovenci, ampak tisti belgrajski izrodki in njihovi pomagači v državi ne v blagor ljudstva, ampak večinoma v svoj prid.

Začelo se je čisto polagoma in nedolžno. Najprej pri armadi. Armada mora biti že po svojem ustroju več ali manj "centralistična", ker odloča in zapoveduje v njej le en vrhovni poveljnik. Ob enem je pa armada najmočnejša zaslona in opora vsakega, torej tudi centralističnega režima. Ni hče ni prav vedel, kako in kaj, ampak kar čez noč je bil proširjen srbski vojni zakon na celo kraljevino! A tudi če bi bil kdo poznal usodne posledice tega koraka, kaj bi bil mogel? Nič! Treba se je bilo udati in nič drugega, in ne samo udati, ampak se pozdravljati bi bilo treba ta korak iz — vnanjepolitičnih ozirov.

Delo centralizacije se je nadaljevalo pri financah. Brez denarja tudi belgrajski centralistični režim ni mogel živeti. V upanju na finančni zmoglosti belgrajskih odločilnih mož ni bilo tudi proti tej centralizaciji nobenega odločnega ugovora in ustanova finančnih delegatov, direktno podrejenih gospodu finančnemu ministru, je strla ves vpliv tedanjih "narodnih vlad", ki se brez denarnih sredstev seveda niti ganimi niso mogle.

Centralizacija armade, zlasti pa centralizacija finančne je pomenila smrt pokrajinskih samouprav in narodnih vlad, ki so odslej le še životarne in izvrševalne ve ali manj le naredbe osrednje vlade v Belgradu. Kakor hitro so imeli v Belgradu v svojih rokah armado in denar, so postali oni edino odločujoči faktor v celi državi.

Pozneje je šlo lahko. Poleg delegata za finance so se prijaviли delegati za trgovino, za javna dela itd., tako da smo imeli povsod poleg (nominelnih) iz poverjenikov sestavljenih vlad še prave iz delegatov obstoječe, a le Belgradu pokoreče se "vlade", dokler ni centralna vlada z enim samim krepkim zamahom vsa poverjenišva na kratko uknila in razgnala. V razmeroma jako kratkem času ji zavladala belgrajska centrala po vsej državi; ne le indirektno preko armade in financ, ampak tudi nominelno.

Od prvega začetka uvajanja centralizma v našo notranjo upravo pa se začela tudi križev pot ljudskega trpljenja in ljudske nezadovoljnosti.

Naši vojaki so čez noč izgubili doli v Albanijo. Prišla je zamenjava kron (1:4), kjer smo silno oboževali. Na mejo so prišli srbski cariniki, češ, da naši srbskih carinskih predpisov ne poznajo. Trgovci in obrtniki so začeli čutiti poslednost centralne trgovske, finančne in davčne politike, kmetje pa so se veselili neprestano se menjajočih uvoznih in izvoznih prepovedi in dovoljenj. Skratka, za čelo se je širilo splošno nezadovoljstvo, pa ne po krivdi kakih "klerikalnih hujskačev in separatistov", ampak po krivdi centralističnega režima. Ta in nihče drugi je kriv, da smo tam, kjer smo!

Edino, kar je centralizem "osvobojeval" pokrajina se puštil, je bilo staro uradništvo. V največjem času pa se je začel centralizem tudi že na tem polju uveljavljati. Na Hrvaškem, v Bosni in v Vojvodini so začeli razni belgrajski nekvalficiranci izpodpirati sicer že prej, sedaj pa je prišla tudi že Slovenija na vrsto. Začeli so v resurtu za narodno zdravje. V Sloveniji obstoji zdravstveni odsek, čegar prvi načelnik je bil dr. Oražec, drugi in zadnji pa dr. Krajec. Sedaj nam je belgrajska centrala kar na lepem postavila na to važno mesto človeka, ki ga Slovenija prav nič ne pozna; on pa Slovenije in njenih razmer ne! In ta naj vodi naše zdravstvo! Ljudje, stegnute kazalce, postavite jih na čelo navpik in delajte krožke po čelu!

Iz Slovenije.

Minister Pucelj o slovenskih zahtevah.

Ob delni knizi vlade, katero so izzvali poslanci Sam. kmet. stranke, ker je vlada odbila njihove zahteve o gradbi dveh železniških prog v Sloveniji, in vsled ostrih napadov beogradskega tiska o "slovenskem egoizmu", je urednik "Epohe" obiskal ministra Pucelja, ki je kategorično zavrnil vse očitke in poudaril, da je njegov klub doslej v vsem pokazal največje razumevanje za državno edinstvo in za vse njine državne potrebe. "Tendenciozna namigavanja listov", je nadaljeval minister, "rodijo med publiko nezdružene nazore, ki nas lahko bolj razdvojijo, kakor največji nasprotniki edinstva. Slovenija potrebuje radi lesnega izvoza neobhodno izhod na morje. Prst in Reka ne prideta v poštev. Glede jadranske železnice vsi Slovenci, brez razlike strank a vidavamo nujno potrebo zveze Beograda z Jadranom; Mačvi Vojvodini, Sremu se mora odpreti najkrajša pot do morja. Tudi Macedonija potrebuje prometna sredstva, toda njo bo treba naprej ekonomsko dvigniti, ker v prvi vrsti le tovarni promet vodi državo pri trasiranju železniških prog. Zveze pa, ki jih zahtevamo za Slovenijo, imajo poleg ekonomskega tudi strateški značaj. Očitajo nam egoizem! Vsi tozadevni stroški bi pa znašali komaj četrtino davčnega bremena, katerega nima mala industrijska Slovenija."

Osem let v ruskem ujetništvu.

Po osmih letih se je vrnil v domovino bivši vojni kurat Rajmund Bratanič, doma iz Luče v gorenji Savinjski dolini. Rusi so ga ujeli l. 1914. Kot vojni ujetnik je prepotoval vso Rusijo, boljše viki so ga končno obsodili v ječo, v kateri je prešel v Tomsku tri leta. Doma so ga že davno vsi imeli za mrtvega. Končno se mu je posrečilo dobiti prostost in te dni je zdrav preko Poljske prispel v svoj domači kraj.

Združitev celjske mestne občine z okoliško občino.

Vprašanje o združitvi celjske mestne občine z okoliško občino, ki je sicer že staro, je postalo v zadnjem času zopet aktualno. Nemški živelj se je v prejšnjih časih tej združitvi upiral, misleč, da bi to okrepilo slovenski živelj v Celju. Sedaj je nacionalni moment odpadel, ato teži vse za tem, da pride čim prej do združitve, kar bi zlasti veselilo gospodarske kroge. Z združitvijo pa bi se na drugi strani mnogo prihranilo tudi na upravnih stroških. V kratkem se bodo vršila tozadevna pogajanja vseh strank.

Peter Zgaga

"Slovenski Narod" z dne 18. avgusta poroča:
Znacična izjava Nj. Veličanstva kralja.

Ko se je vozil kralj po obisku iz Ribnice s pokrajinskim namestnikom, proti Ljubljani, dejal mu je:

"Vsa Slovenija je pravi zemljski raj. Jedino, kar ta raj kvari, so pijanci, katerih človek po cesti toliko srečava".

Njegovo Veličanstvo je poblastilo g. pokrajinskega namestnika, da lahko to njegovo izjavo tudi objavi.

Ker si štejemo v čast, da Ribničan prav dobro poznam, (moj Bog, kdo naj jih pozna, če jih jam ne) moram dodati kraljevi pripombi tole opombo:

Ribniški narod je razborit, prefrigan in zamore šnofati v večje deljave kot pa navaden nos.

Vedo, da krona pada, da pa da dinar in žnjim vred takozvana jugoslovanska valuta.

Ali jim bo kak pameten človek zameril, če izdajo papirnate kronce za pijačo? Neka čudna slutnja jim pravi, da grede krone doli in da bodo še šle!

— Krone dol, birt, vina gor!

In Njegovo Veličanstvo kralj je menda tudi pozabil, da je gledal pijance krog osmajačnega avgusta — rojstnega dne njegove habsburškega prednika.

"Cijasar" je še vedno za eno saržo več kot pa kralj.

Preveč bi zahteval kralj od njih če bi jim zapovedal na cesarjev "geburkstak" piti vodo.

Dne 12. avgusta je dobil ljubljanski "Slovenec" iz Beograda naslednjo brzojavko:

Na večerajni dopoldanski seji ministrskega sveta so razpravljali o zadevi princa Jurija. Po seji je bil princa Jurij dvakrat pri ministrskemu predsedniku Pašiču, ki je nato ponovno sklical sejo ministrskega sveta. Na tej seji je nastal preobrat v stališču vlade glede tega vprašanja. Vlada je izdala poseben komunik, v katerem povdarja, da je imel princa Jurij doslej 12 tisoč frankov na mesec. Poleg tega mu je kralj iz svojega dodajal. Ko se je zvišala civilna lista, je kralj izjavil, da bo dajal poleg apanaže princa Juriju še letnih 600 tisoč dinarjev, če bo bival v domovini, če bo pa v inozemstvu, pa 365 tisoč frankov. Princa Jurij pa s tem ni bil zadovoljen. Vlada ugotavlja, da se princa Jurij v inozemstvu ni zadržal, kot se spodobi kraljevemu princa in da bo zato ukrenila potrebne mere.

To je eden izmed vzrokov, da so nekateri, sicer čisto nedolžni ljudje, proti cesarjem, kraljem in drugi vladarski gospodi.

Vršilo se je veliko zborovanje. Nastopil je govornik in zabavljaj na pijačo. Dokazoval je, kako je škodljivo pivo, kako zlo je, vno in kakšen satan je v zganju skrit.

— Za vsako čašo piva — se je stinil govornik — ki ste jo izpili, ste si prikrajšali življenje za dva dni. In vsak kozarec vina vas je pritrjal pet dni bližje smrti. In vsak požirek žganja vam za cel teden skrajša življenje...

Ljudje so poslušali preroka ter natihem delali sklepe.

Samo pijanček v zadnji klopi, je čudno, preplašeno gledal, se til-pal po lieh in ščipal v stegna rekoč: — Hudič, hudič, že tristo let sem mrtev!...

Neki slovenski ljubljanski dnevnik je objavil naslednji oglas: **Zenitna ponudba.**

Obrtnik srednje starosti z nepremičnim promozenjem, v vrednosti do 200.000 K si želi dopisovanja z enako gospo ali vdovo brez otrok v svrhu poznejše ženitve.

Ponudbe "Vesela bodočnost 6459" na upravo.

Pravijo, da ni dobil željan obrtnik nobenega odgovora, nobene ponudbe.

Jugoslovanska Katoli. Jednosta
 Ustanovljena l. 1898 Inkorporirana l. 1901
GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki.
 Predsednik: RUDOLF PERDAN, 923 E. 185th St., Cleveland, O.
 Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
 Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
 Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
 Blagajnik neizplačanih smrtnih: JOHN MOVERN, 412 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik.
 Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio Street, N. E., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor.
 ANTON ZBAŠNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
 MOHOR MLADIČ, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.
 FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor.
 LEONARD SLABODNIK, Box 489, Ely, Minn.
 GREGOR J. NORENTA, Black Diamond, Wash.
 FRANK ZURICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor.
 VALENTIN PIRG, 789 London Bld., N. E., Cleveland, O.
 PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
 JOSIP STERLE, 464 E. Moss Avenue, Pueblo, Colo.
 ANTON CELAR, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika poročnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišniške splošne naj se pošiljajo na vrhovnega zdravstvenika.

Jugoslovanska Katoliška Jednosta se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor se postavi član te organizacije, naj se zgleda tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitve novih društev in pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 3 člani ali članicami.

Iz Jugoslavije.

Obrtno gibanje v Mariboru.

Polagoma, vendar pa vztrajno prehajata v Mariboru obrt in trgovina v slovenske roke. V Vetrinjski ulici je odprl pred kratkim možno in specijirsko trgovino naš rojak Starečič. Sedaj je kupil znani nasadni delavec, trgovec Rozina na Grajskem trgu, galanterijsko trgovino od Nemca Stadlerja v Vetrinjski ulici. Galanterijsko trgovino Nemca Letonje na Aleks. audrovi cesti pa je kupil krojač Kebe iz Stolne ulice. S tem sta prišli zopet dve nemški podjetji v Mariboru v slovenske roke.

Tihotapstvo ob severni meji

Je nekaj časa zaradi vedno naraščajoče dragjave v Avstriji skoro ponehalo. Toda v zadnjem času se je zopet močno razpaslo. Jugoslovanske mejne straže polovč skoro vsak dan nekaj tihotapev, ali pa takih, ki skušajo priti v Jugoslavijo brez petnih listov. Seveda sledi vedno precej občutne kazni pri carini in na okrajnem glavarstvu. Dne 20. julija je mariborsko okrajno glavarstvo obsedilo zaradi prestopka petnih predpisov na 3 mesece mariborskega pelca Josi pa Pogorela in avstrijskega državljana Josipa Polhaddock ter zasledil Josipino Kokerle. Vsi trije se izročijo okrajnemu sodišču slednja dva pa po prestani kazni še poljejskemu komisarijatu v svrhu izgena. Podobnih grošnikov

je že okoli 200 pri mariborskem sodišču v škodo državne blagajne, ker so stroški za prehranjevanje teh "gostov" večinoma neiztirljivi.

Damaščanske klinje.

Izraz "damaščanska klinja" se nanaša na mesto Damask v Siriji, kjer so Križarji kupovali izvanredno močne in elastične sablje, katerih površina je bila krásno okrašena. To slavno orožje se je posebno odlikovalo po svoji ostrini. Žnjim je bilo mogoče presokati močno železno palico, ali pa najtlačnejšo tkanino, spuščeno v zrak. Sablje so se dolgo časa ustajljale vsem napadom ponarede. Šele po preiskavah generala Anossoffa v prvi polovici devetnajstega stoletja se je posrečilo izdelati v njegovih tovarnah v Uralsem pogorju uspešne replike. Toda ko je umrl Anossoff leta 1851, se njegovima naslednikom ni posrečilo izdelovati teh značilnih klinj vsled kojih je njegova tovarna zaslovela. Vztrajanje pri največjih idealih izdelovanja je rodilo podobne standarde vrednosti. Tri-nerjevo Gremko Vino je izobno zdravilo zoper žledene nerode. Že 32 let je nepreloščljivo v slučajih slabega teka, zaprtja, plinov, glavobola, splešne oslabelosti itd. Vaš lekarnar ali prodajalec zdravil ga ima za vas v zalogi. (Advertisement)

Grozdje je dozorelo in pričeli ga bomo razpošiljati.

Imamo na izbero vsake vrste in ga ne prodamo manj kot eno celo karo. Po raznih naselbinah imamo svoje zastopnike, in kjer se nismo zastopani želimo stopiti v zvezo s zanesljivo osebo.

Postrežba točna in zanesljiva. Cene najnižje.

Pišite še danes za vsa pojasnila na:

BAKULICH - PREDOVICH COMPANY
 224 California Fruit Bldg., Sacramento, Calif.
 Družbo Walter Predovich & Co., ki je lansko leto zadovoljila vse odjemalce, tvorijo isti ljudje kot lansko leto, samo ime tvrde je nekoliko izpremenjeno.

Praktični Računar

Priročna žepna knjžica, ki ima vse kar je v kupčiji potrebno, že natančno izračunjeno, kakor tudi za izračunjenje obresti.

Knjžica je trdo vezana, stane 75c

SLOVENIC PUBLISHING CO.
 82 Cortlandt Street : New York

Rojaki, izrežite ta oglas!

NAROČILO.
 SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
 82 Cortlandt Street, New York
 Prišlo dobite 50 centov, za katere mi pošljite slavni roman Berta pl. Suttnerjevo "STRAHOTE VOJNE". (Doli z orožjem).
 Ime
 Naslov

LJUBEZENSKE AFERE LANDRU-JA

Poroča William LeQueux

Landru je bil sladkosnedež ter je visoko cenil to gostilno, posebno kadar je vedel, da bo kmalu dobil dosti denarja.

— Hočem izvesti ono malo zadevo, o kateri sva govorila večeraj, — je rekel Blaisot, ko sta sedela skupaj. — V zadnjem času sem imel neke druge vrste posla z našim starim prijateljem Caudiacom.

— Markijem! — je vskliknil Blaisot. — Da, malo je manjkalo, da ga niso ujeli nekaj časa nazaj. Bil je v Marseilles ter nošel za neko deklico. Komaj je ubežal.

— Vem, je rekel Landru ter se nasmehnil. — Jaz sem mu pomagal pred dvema meseci izvršiti dobičkanosen posel. Plačal mi je, kar mi je obljubil, kajti drugače bi bil jaz danes na suhem. — Med nama rečeno, česa se pa bojiš od te ženske Jaume?

— Dosti, moj dragi, — se je glasil odgovor čednega sleparja. — Tega ti ne morem povedati. Predolgo bi bilo. Če bi bila mrtva, bi bil varen, prav kot si bil ti varen, ko je umrla madama Marie. Ali se ne spominjaš? Povedala je policiji zelo grdo povest ter je nameravala storiti to, prav kot namerava sedaj ta ženska Jaume.

— Torej morajo biti njene ustnice zapečete, — je pripomnil Landru zamišljeno. — Razmišljaj sem o celi stvari ter si moram priznati, da je skrajno težav-

na. Kako naj te prepričam, da sem res zaprl in zapečatil njena usta? Ti mi gotovo ne boš izplačal svote brez dokazov?

— Gotovo ne. — Kako naj potem urediva to stvar? — je vprašal Landru, ki si je že napenjal možgane. Molčal je nekako tri minute ter rekel nato:

— Danes je sredo. V soboto me boš čakala sam ob dveh zjutraj na križišču cest pri Parquere de Montigny, v gozdu Fontainebleau. Preje boš šel v hotel de Renaissance v Marlotte, kjer boš preživel večer in pozneje boš odšel ven po cesti, ki vodi skozi gozd v Fontainebleau. Ko se sestaneva, ti bom nudil dokaz, katerega zahtevaš. — je rekel plešasti morilec. — Hoditi boš moral eno uro iz Montikny.

— Pridem lahko z bicikljem, — je rekel Blaisot. — Izvrstno. Dosti bolj tiho boš prišel skozi gozd kot če bi hodil in hitreje boš lahko izginil. — je rekel Landru. — Ali pa boš prinesel denar s seboj?

— Gotovo. — Na ta način je bil sklenjen umor madame Jaume pri okusnem kosilu ter v navzočnosti velike množice ljudi, ki je obedovala v isti restavraciji.

Landru je vedel, da mora poznati madama Jaume veliko skrivnost, če je bil Blaisot pripravljen plačati deset tisoč frankov,

da jo on spravi s poti. Vedel je, da je Blaisot prav tako drzen in brezvesten lopov kot on sam. — Mogoče je tudi on izvršil kak umor in madama Jaume bi lahko pričala proti njemu.

To je bil njegov sum, ki se je izkazal četrť ure pozneje popolnoma utemeljenim. Prosil je namreč elegantnega lopova za nadaljnjih dva tisoč frankov za "pomoč", katero mu hoče nuditi in Blaisot je ugodil zahtevi, čeprav ne s posebnim veseljem.

Na ta način se je Landru pričel, da je Armand Blaisot, dobroznan pustolovec, katerega je človek lahko videl vsepovsod v Parizu ter tudi v letovisih in kopalniških kot Deauville, Biaritz, Cannes in Aix, morilec kot on sam in da je madama Jaume vedela, da resnice glede tega človeka.

Takoj je pričel razmišljati, kako bi se okoristil s tem važnim razkritjem ter se vpraševali, kako bi ga izrabil sebi na korist. — Njegova prirojena mu pretkanost pa je prišla takoj na dan, kajti spoznal je, da ne bo mogel zahtevati od svojega prijatelja ničesar več, kakor hitro bi sprejel plačilo za umor one nesrečne ženske.

Ko je prišel do tega spoznanja, se je Landru strašno razsrdil, a ker je hotel na vsak način zaslužiti obljubljenih mu 12.000 frankov, se je še istega popoldne vr-

nil v Gambais, kjer ga je čakala madama Jaume.

Ko je stopil v vilo, ko je objel ter se opravičil, da jo je pustil toliko časa samo.

— Upam, najdražja, da ti ni bilo dolčas. — je vskliknil Landru. — Imel sem toliko opravkov v Parizu, da se nisem mogel vrniti prej.

— Danes zjutraj sem šla peš v Houdan ter obiskala par trgovin. — je rekla ona, — in ko sem se vrnila, sem pričela čitati ter čakala na tvoj povratek, moj dragi Lucien. Tako srečna sem, da si se zopet vrnil k meni.

Jesenski popoldan je bil siv in pust in brez dvoma se je morala ženska dolgočasiti v oni osamljeni bili, katero je imenoval njen lastnik, monsieur Trie "Hermitage," to je bivališče puščavnik.

Istega dne, ko sta sedela pri večerji, katero je na spreten način pripravila madama Jaume, se je Landru na tihem vpraševal, kakšna mora biti pač skrivnost njegovega prijatelja Blaisot, za katero je vedela ženska, ki mu je sedela nasproti. Že jo je hotel vprašati ali skrbno speljati pogovor na elegantnega zločince, ki si je služil denar stem, da je varal ženske z ljubeznijo. — prav kot on sam.

Ali pa bo mogoče poslala vzemirjeva, ko bo izvedela, da ga on pozna. Ali se ga bo pričela bati v domnevi, da mu je znana skrivnost Blaisota? Sklenil je molčati, kajti mislil je predvsem na sklenjeni dogovor, s pomočjo katerega naj bi dobil dvanajst tisoč frankov. On je že vzel življenjske za dvajset del te svote. Za njega je imele človeško življenje prav tako vrednost kot stol ali miza, mogoče še manjše, kajti v svojem srcu je sovražil ter zaničeval vse ženske kot sentimentalne bedakinje, katere je tako lahko spejzati v past s pomočjo poetičnih izjav ter prilikovanj.

Zgodaj naslednjega jutra je rekel Landru da se mora vrniti v

Pariz in da bo do večera nazaj. Vzel je zvitek črnega bombaža iz torbice madame ter se odpeljal s svojim avtomobilom. Mesto da bi potoval preko Versailles v glavno mesto, se je odpeljal po cesti, ki vodi dalje proti jugu in v Ttempes se je ustavil v prodajalni nekega železninarja, kjer je kupil majhen kramp ter lopato. Nato pa se je odpeljal po ravni in gladki cesti v La Ferte in od tam v Fontainebleau.

On je dobro poznal veliki gozd in ko je prišel skozi mesto, je bil kmalu na samotnem križišču cest. Avtomobil je zapeljal za gosto skupino dreves, kjer je obsedel v vozu ter zavil nekaj prigrizka, katerega mu je dala madama Jaume s seboj.

Tam je ostal več kot pol ure za slučaj, da bi se potikal tam nekrog kak gozdni čuvaj. Ker pa ni bilo nikogar na izpregled, je pričel sredi goščave spravljati stran padlo listje ter kopati jamo s krampom in lopato.

Delal je več kot pol ure ter napravil približno dva črevlja globoko luknjo, katero je skrbno poril z suhimi vejami ter listjem. Nato je vzel klopčič bombaža, katerega je prinesel s seboj, privezal en konec niti na neko drevo, približno osemnajst inčev od tal ter šel od drevesa do drevesa v krogu, dokler ni popolnoma obkrožil mesta, kjer je napravil jamo. Konec niti je zopet privezal na drevo, pri katerem je pričel.

To je dobro znan trik, katerega se poslužujejo tako tatovi kot policisti. Če bi prišel v njegovi odsotnosti kak nepoklicani na lice mesta, bi se nitka pretrgala in na ta način bi on vedel, da je nekdo razkril izkopano jamo.

Pozneje, dobro zadovoljen s svojim delom, se je odpeljal nazaj po poti, po kateri je bil prišel ter se vrnil k svoji žrtvi malo pred četrto uro. Povedal ji je izmišljeno povest o poslih, katere je imel v Parizu.

Naslednji dan, — bil je petek.

NOVA MORILNA ZADEVA V TAKOZVANI 'BOLJŠI' DRUŽBI

Pred kratkim se je odigrala v neki hiši v Edgewater, N. J. tragedija, glede katere si oblasti še niso na jasnem. V hiši stanuje kinematografski ravnatelj G. F. Cline s svojo ženo, ki mu je pred kratkim povedala, da jo je kinematografski igravec John Bergen nadlegoval. Te dni je prišel John Bergen na obisk. Cline ga je povabil v prvo nadstropje in ga tam obstrlel. Obstrlejeni se je s težavo splazil iz hiše ter medpotoma zapisal na listek papirja: Cline me je usmrtil. Policija ga je našla mrtvega, par jardov vstran. Cline zatrjuje, da sta se dvobojevala, kar pa najbrže ne bo res. Slika nam prikazuje Clineja in njegovo ženo.

Vladimir Lovstik:

VISNJEVA REPATICA.

(Nadaljevanje.)

Razjezil se je in vlekkel za gumbe tako razburjeno, da so mu prsti odrekli pokornost. Že je izdiral briljantni buton na srajci, ko se je vendarle posrečilo komisarju, dopovedati mu, da ga žali no smrt; saj ga vendar vsi poznajo! Roka mu je omahnila na mizo.

— Prav imate, bogme da; osmešil bi se bil kmalu, če ne opljuval! Veste, vročekrvnost je dedna v naši rodbini, tako z materine kakor z očetove strani. Kadar me popade furija, ne vem, kaj delam. Res, hvala vam, doktor; zapišem si vas med svoje dobre prijatelje.

— Nič hvale, gospod; tudi mi policisti vemo, kaj je človeška dolžnost. Noblesse oblige, je dejal Skobyl, cikaje na prejšnji razgovor.

— Ah, žalil sem vas, se je ustrašil grof. — Pa je iz razposajenosti, verjemite mi, brez slabega namena.

Komisar se je fino poklonil.

— Tako sem vas tudi razumel, visokorodje. Z eno besedo — zadeva je položena ad acta; ne smesimo se, ako bi hodil don Jose de las Sierras po naših krajih, bi vedeli kaj o tem.

— Sigurno avstrijska policija ima slavne tradicije! Si cer pa sem vam poslal takoj od kraja svoje dokumente.

— "Bili so v prekrasnem redu!"

— "In če bi bilo kdaj potreba —"

— "Rotim vas, gospod grof! Igrajva rajši partijo biljarda; saj naj ste menda prišli!"

— "Zares!" Pogledal je na uro. — "Ravno da se utegnem; če ste tako prijazni! Dolgujete mi revanšo od sobote zvečer."

— Stopila sta k biljardu. V svojem živstvu olašanja je grof čisto prezl, da je doktor pobasal nesrečni časopis in ga spravil v prsni žep. Sopol je globoko in gledal svetlo kakor človek, vedoč, da mu je sodba spisana, pa se vendar raduje ob misli, da mu ostaja vsaj kratka možnost upora zoper pogin, ki visi nad njegovim temenom.

— "Vsak hipec je dragocen," mu je burno kovalo v glavi. — "Ako že mora biti, se vsaj ne ujamem kot šolarček in ne poginem kot oca, marveč kot volk. Treba mi je ure, ko izpregovorim besedo obračuna. Potem naj se zgodi..."

Kroglo so se pretrkavale po zelenem suknu. Grof je strmel nad svojo mirnostjo in srečo, smatraje jo za dobro znamenje, dočim je igral komisar od samega prema-

govanja slabše nego takrat, ko je prvič držal za keč. Gledalci so se zbrali ter občudovali mojster-skih osemindvajset točk, s katerimi je grof končal partijo; kako sigurno, kako elegantno; eh, kdor zna, ta zna.

Poslovala sta se, kakor bi nihče izmed njiju ne mislil na "impertinentni slučaj"; takoj po grofovem odhodu pa je popadel Skobyl klubuk in palice ter hitel k ekscelenci. Dobil ga je pri večerji; stari gospod je skoraj nejevoljno odložil nož in vilice ter pogledal komisarja, zakaj ga hodi motiti v tako intimnem opravilu. Mudilo se mu je k ekspresnemu vlaku, s katerim je bila napovedana Klotilda; zeno besedo, komisar je bil ob tej uri prav malo dobrodošel. Ko pa je ekscelencia pazljivoje uprl oči v svejega uradnika, je takoj spoznal, da prihaja z važnimi stvarimi.

— "Kaj je Skobyl?" je kliknil vznemirjeno in vstal prišelcu naproti, ne da bi snel servet izza vratu. — "Pa ne, da bi že —"

— "Tako je, gospod predsednik!" v komisarjevem glasu je odmevala vsa zgodovinska usodnost trenutka. — "Prinašam vam resni o grofu Kuennigsbruehu. Informacije, katerih ste želeli, ekscelencia, so strašne."

— "Nu, nu," je menil stari gospod. — "Recimo, da pretiravate."

Namesto odgovora je izlekel doktor Skobyl svoj francoski časopis, odgrnil nesrečnoosno stran ter pokazal predsedniku zločirnevo sliko, ki jo je bil s opisom ved, debelo obrobil z rdečim črtalom.

Ekscelencia se je energično vzpel na stol, pogledal, izbulil oči in udaril po mizi:

— "No, ta je lepa, zum Teufel!" Njegov glas je bil dosti bolj nejevoljen nego prestrašen. — "Ali grof že ve. In kaj pravi o tej nespoštljivi podobnosti?"

— "Lehko si mislite," je dejal komisar dvomno ter opisal s kratkimi besedami svoj kazinski doživljaj. — "Govori, kako se mu ne bi niti sanjalo, da lahko smatra kde njega in dona Josefa za isto osebo..."

— "Verjamem, da mu ni na smeh; škandal je. In ravno takle malo-priden pariški list mora spravljati uglednega človeka v zadrego. Ne vem, zakaj ljudje talikani ljubimkajo s Francozi, namesto da bi gojili germanische Kultur pa deutsche Zucht und Sitte!"

— "Ekscelencia ste potemtakem prepričani, da ni —"

— "Ali norite!" je zavpil pred-

Jugoslavia irredenta.

Smrtna kosa.
Fran Piano, posestnik v Senozcah, je umrl po dolgi in mučni bolezni v Ljubljani.

Izpit za poljedelskega inženjerja
je položil na praški tehniški gošpod Sergij Gorjup iz znane rodoljubne hiše na Proseku.

Nesreča.
Dne 22. julija so pripeljali v tržaško mestno bolnišnico kmetic Ivanko Stercevo, staro 59 let, stanujočo v Kopru. Ženska je padla z murve na nekem vrtu v ulici Calafai. Pri tem si je zlomila zapestje roke in si pretresla možgane.

Arretiran fotograf.
Fotograf Marijan Zonta, star 24 let, je ukradel pred par dnevi v Pali fotografu Robertu Pesniku 3 fotografske aparate v vrednosti 5000 lir. Nato je zbežal v Trst. Dne 22. julija so ga aretirali in odpeljali v zapor.

"Non esiste Gorica!"
Dne 21. julija je bilo dostavljeno odvetniku dr. Gabrčeku v Gorici pismo iz Bregrinja. Prvo je dospelo to pismo v Gorico dne 18. julija, a je bilo vrnjeno v Bregrinj z opazko: "Non esiste Gorica!" (Gorice ni!) Šele potem, ko je odpošiljatelj dostavil italjansko oznabo za Gorico, se je pismo vrnilo tjakaj in je bilo dostavljeno naslovljence! — Ali ni klasično to? "Gorica" ne obstoji za poštne uradnike in vendar je bilo pismo dešlo v Gorico! Čudno, zares čudno! Naši so mesto, ki ne obstoji! Ali ni to le zlobno šikaniranje ubogega prebivalstva, tudi če se vrši po kaki višji odredbi? Čim višji so tisti, ki delajo krivico, tem hužje je treba obsojati. Preskrbljeno bo, da bo o tem slučaju govora tudi na drugem mestu.

Podpora pogorelcem v Žejah.
Predsedstvo ministrskega sveta je po posredovanju poslanca Lavrenčiča naklonilo pogorelcem v Žejah v postojnskem okraju 10 tisoč lir in je obenem naložilo generalnemu civilnemu komisarijatu, naj nakloni še nadaljnjo enako podporo.

Brezplačno.
Kdor naroči kako knjigo, priložimo mu knjižico "NOVA POSTAVA" za ponesrečene delavce v Pennsylvaniji
brezplačno, dokler nam zaloga ne pade.
SLOVENIC PUBLISHING CO.
New York, N. Y.

DR. LORENZ
642 Penn Ave., PITTSBURGH, PA.
EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK
SPECIALIST MOŠKIM BOLEZNI.

Meja otroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sam za zdravim nad 25 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vas moram popolnoma razumeti in spoznati vaše bolezen, da vas odpravim in vrnem moč in zdravje. Čkovi 25 let sem pričel pisati skušnje pri zdravljenju možganskih bolezni. Zanimajo me vaše popolnoma nezavesti na znanje, moja skrb pa je, da vas popolnoma zdravim. Ne odlašajte, ampak pridite k meni. Jaz odpravim zastrupljeno kri, maščobe in limfo po telesu, boleznim v grlu, nepodajno las, bolečino v pestah, staravane, omlabost, živčne in bolezni v mehkužnicah, jetrah, ledvicah, rmenico ravnateljstvo, katar; zlate žile, nadehu led. Uradne ure: v ponedeljek: medo in petek od 8. do 12. popoldne; v torek, četrtek in sobota od 8. do 12. popoldne; v sredo od 8. do 12. popoldne; v nedeljo od 10. do 12. popoldne.

ZA VAŠ DOLAR =

ste poteno in hitro postreženi kadar rabite uro, zlatnico, srebrnico, prstan, Diamond, dalje ako želite pravi glasni Columbia gramfon, slovenske plošče, in če družstvo potrebuje pravo svinčeno zastavo, regatije, kape itd.; če se obrnete do znanega večletnega trgovca Slovenca, kateri razpolaga blago po celi Ameriki nad 16 let pa ča nikdar čitali kako napravilnost. Poskusite me enkrat pa se boste prepričali.

Pišite po brezplačne cenike na

IVAN PAJK, 24 Main St., Conemaugh, Pa.

Potrebna knjiga za pravilno priučenje angleškega jezika, z nasveti kako postati ameriški državljan.

Slov.-Angleška Slovnica

Obsega sledeče:

Prvi del: GLASOSLOVJE.
Drugi del: OBLIKOSLOVJE.
Tretji del: VAJE.
Četrti del: POGOVORI IZ VSAKODANJEGA ŽIVLJENJA.
Peti del: SLOVEN-ANGLŠKI BESEDNJAK.
Šesti del: VPRAŠANJA IN ODGOVORI katere mora znati vsakdo pri nabavi državljanstva papirja.

Vse angleške besede so navedene, kako se pišejo in kako se pravilno angleško izgovore. Iz te knjige je mogoče vsakemu priučiti se angleščine brez učitelja.

Knjiga je trdo vezana, vsebuje 250 strani, cena s poštnino **\$1**

Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

ČUDNA ZAPUŠČINA

Roman. — Francoski spisal L. B.

Poslovenil G. P.

45

(Nadaljevanje.)

— Da. Bila je polna luna in na nebu ni bilo nobenega oblaka. Čul sem korake ter prišel prisluškovati. Mimo skale, za katero sem tičal, je prišel neki mož, ne da bi videl mene. Obstal je ter zrl na luno. Pri tem sem lahko videl njegov obraz. Bil je starec, a zelo močan in lep človek. Nosil je dolg lok in pišce in za pasom je imel nož. Druga orožja ni imel. Nekaj posebnega pa so bili njegovi beli lasje, segajoči do kolen. Imel je zvezane za zaponko. Stal je dolgo, ne da bi se premaknil ter zrl pri tem v luno. Očividno je čakal, da bo dospela luna do svoje najvišje točke. Nato je odšel naprej.

— In ti si mu sledil?
— To sem hotel storiti, a se mi ni posrečilo. Ostri rob prepada se je namreč nahajal v moji neposredni bližini. Mož je šel proti temu prepadu ter izginil. Rečem ti, da me je prevzela groza, ko sem videl vse to. Pečina je bila skoro navpična. Nikjer nisem videl razpoke, ki bi nudila človeški nogi kako oporo. Kljub temu pa je šel belolas starec navzdol kot po najbolj udobnih stopnjicah. Njegovi lasje so blesteli v mesečini, dokler njih nisem več mogel videti. Tako velika je bila globočina, v katero se je starec spustil. Kdo je bil ta človek? Sodeč po obrazu je bil Indijanec. Kaj je hotel tukaj? Zakaj ni čakal jutra, da se loti vratolomnega posla? Kje je imel svoj žival? Obstal na robu prepada prav do jutra. Ko je pričelo solnce vshajati, sem ga videl, kako je zopet plezal navzgor. Sedaj pa je nosil na svojem hrbtu paket. Ko je došel na vrh, je razprostrl roki proti soncu, kot da ga hoče pozdraviti ter odšel nato naprej. Jaz sem ga opazoval, ne da bi me on videl. Nato je odšel in kmalu sem ga izgubil iz vida.

— Ti si mu seveda sledil? — je vprašal gambusino.
— Da, hotel sem na vsak način vedeti, kdo je ta človek in kaj je prinesel iz prepada. Odjahal sem torej za njim. Ni mi bilo treba delati ovinkov, kajti šel je proti Salini del Condor, kamor sem hotel tudi jaz. Ker je šel neznanec precej hitro, sem pognal svojo žival. Pot je vodila skozi ozaseko in skale so se dvigale navpično na obeh straneh. Čul je udarjanje kopit za seboj ter se ozrl. Jaz sem ukazal, naj se ustavi, a on je prišel hitreje leteti naprej. Tedaj sem ustrelil in krogla je udarila tik poleg njega v skalo. Tdaj pa je obstal in ko sem prišel do njega, me je vprašal:

— Senjor, kaj sem vam storil, da streljate name?
— Zakaj pa bežiš, če ti ukazuje obstati?
— Tedaj pa se je mož visoko vzravnaval, stresel svojo grivo kot lev ter vprašal dostojanstveno:
— Kdo ima tukaj ukazovati? Mogoče ti?
— Njegove oči so blestele, a ne le oči, temveč tudi tovor, karrega je nosil na hrbtu. Bilo je čisto, suho zlato. Hitro sem nameril svojo puško manj ter ga ustrelil.
— Od spredaj?
— Ne, obrnil se je, da se izogne mojemu strelu in zadel sem ga v srce od zadaj. Bil je na mestu mrtve. V pleteni košari, katero sem razvezal, je bilo vse polno zlatih posod. Vse to sem zavil v odejo...
— In s evrnil v zaseke? — je vprašal gambusino.
— Ne. Že dva dni nisem imel vode in tudi moja žival je bila žejna. Moral sem najprvo v Salina del Condor, kjer je nekaj vrečev. Od tam sem se hotel vrniti v zaseke ter poiskati mesto, kjer je dobil Indijanec svoje dragocenosti.
— Poprej pa si mu vzel skalp?
— Da. Kako sem prišel na to misel, tega ti ne morem povedati. Doma sem imel celo zbirko spominov na svoja prejšnja potovanja in ko sem stal pred mrtvim, sem mislil na številne take skalpe, katere je najti v muzejih ter si mislil, da bi se izplačalo vzeti s seboj ta skalp. Odrezal torej skalp ter ga zavil v eunjo.

— Na ta način si torej prišel do kože? — je rekel gambusino zamisljeno. — Jaz bi ne vzel s seboj.
— Zakaj ne?
— Ker te lahko izda.
— Rad bi vedel, na kak način.
— Ravno, ker je nekaj redkega, Ali si že videl dosti ljudi, ki nosijo lase na tak način? Ta Indijanec ima brez dvoma sorodnike in prijatelje, ki so poizvedovali po njem. Kaj če bi izvedel eden njih, da si ti lastnik tega skalpa? Mogoče je najti ljudi, ki vedo za skrivnost zaklada. Jaz bi ne govoril z nikomur o tem skalpu, še manj pa mu ga pokazal.

— Že pet let je tega in meni se ni treba prav nič bati.
— Kljub temu ti svetujem, da si previden. Mislim namreč na nekega starega Indijanca, ki nosi svoje lase na prav tak način in ki stanuje v gorah. Brez dvoma je bil v kakih zvezih z umrlim. Ta mož bi lahko slučajno čul o skalpu in v takem slučaju bi bil ti izgubljen.

— Kako se imenuje ta človek?
— Star je več kot sto let in raditega ga imenujejo Anciano. Kljub temu pa je čvrst in spreten kot kak mlad človek ter je znan radi svojega poguma ter svoje zvitosti.
— Jaz ga ne poznam ter me prav nič ne briga. Ali je bogat ali reven?
— Reven.
— Potem ne ve za zaklad in tvoje svarilo je brez potrebe.
— Naj bo. To je bila le moja misel. Pripoveduj naprej.
— Prišlo pa je drugače kot sem pričakoval. Hotel sem v Salini napojiti žival ter se vrniti za zaseko. Ko pa sem došel do Saline ter zavil krog vogala, sem zapazil nekega človeka, ki je sedel in tleh ter me začudeno pogledal. Prišel je od spodaj ter hotel v gore. To je zmedlo vse moje račune. Nazaj nisem mogel, kajti gotovo bi mi sledil ter videl mrtvega. Še manj mi je padlo v glavo sesti poleg njega, kajti v takem slučaju bi me natanko videl ter pozneje zopet spoznal. Hitro sem torej odjahal naprej.

— Prokleta stvar. Zakaj pa ga nisi ustrelil?
— Tudi na to misel sem prišel, a on je hitro prijel za puško, kakor hitro me je zagledal in njegova krogla bi bila brez dvoma hitrejša kot moja. Jahal sem v galopu skozi salino ter prišel pol ure pozneje na mesto, kjer je bilo nekaj vode. Tam sem ostal nekaj časa ter odjahal nato naprej. Neka slutnja mi je rekla, da me bo ta človek zasledoval.
— Odkod ta slutnja? Saj nisi ničesar govoril z njim.
— Ravno raditega je moral postati pozoren. Če je nato našel truplo, je moral smatrati mene morilec.
— Kako je izgledal? Ti si ga vendar pogledal.
— Njegovih potez nisem mogel spoznati, a videl sem, da ni več mlad in da ima sive lase.
— In njegova postava?

(Dalje prihodnja.)

SEVEROVA ZDRAVILA VZDRUŽUJEJO ZDRAVJE V DRUŽINAH

Hude Bolečine revmatične hitro dajšate, če rabite

SEVERA'S GOTHARDOL

Zanesljivi liniment

Istotako uporaben je za izvinjenje, otekline, za otprpljenost, in ohromelost bolnih mišic ter udov.

CENA 30 IN 60 CENTOV

Vprašajte v lekarnah.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

Dopisi.

Tyre Hill, Pa.

Tukaj na Kelo smo izpremenili ime neorganizirani premogarji v organizirani premogarji. Dne 15 aprila smo odločili orodje, zastavkali in stali stoprocentno na stavki do danes 30. avgusta. Danes je prišel govornik z izkazili, da je družba pripoznala organizacijo. Bil je jako navdušeno sprejet. Tudi superintendent ga je navdušeno sprejel, vsaj na videz. Govoril je jako pomembno, ker zmaga je bila na njegovi strani. Govor je imel blizu rova, tako da so bili navzoči tudi stavekoci. Na videz jih ni bilo strah. Nekateri so celo gledali ponočno. Zmaga je velikanska. Hvala vsem stavkarjem! Iskren pozdrav!

Tine Trepove.

Francoska in ruska revolucija.

Poroča Stephane Lauzanne.

Ko so Francozi prvokrat slišali, da primerjajo nekateri rusko revolucijo s francosko, so se veselo smejali, a v sedanjem času bi najraje škripali z zobmi. Ljudje, ki trdijo, da sta si obe revoluciji slični, žalijo tako zdravo pamet kot zgodovino.

Resnica je, da so se pripetila dejanja nasilja v vseh slučajih. Francoske revolucije pa ni mogoče primerjati z rusko niti glede intenzivnosti, niti glede števila človeških življenj ter obsega lastine, ki pride pri tem v poštev.

„Rdeči teror“ je obstajal v Franciji manj kot deset mesecev, namreč od septembra meseca leta 1793, ko je pričel poslovati revolucionarni tribunal pa do julija meseca naslednjega leta, ko je moral Robespierre sam na krvni oder, da plača s svojo glavo za zločine, katere je izvršil. Dne 27. julija 1794, kateri dan so imenovali takrat Francozi „deveti Termidor“, je bilo vsega konec. Giljotino so podrli in postavana prostost je bila nanovo uveljavljena. Tekom desetih mesecev terorja pa je bilo obglavljenih natančno 2596 ljudi, soglasno s oficijelnimi statistikami. Primerjajte to z boljševiskim terorjem, ki še vedno obstaja po petih letih klanja, ki je zahtevalo milijone človeških žrtev in ki je prineslo uničenje ter lakoto ozemljem, ki so parkrat tako velika kot cela Francija. Leta 1793 je bila zgodovina sveta omadeževana od pege krvi, a od leta 1917 naprej se je potopila v celi ocean krvi.

Vse to pa ne pomenja ničesar. Vsa nasilja in vse grozote francoske revolucije so izbrisala sijajna dejanja, katere se je storilo za napredek civilizacije. Francoska revolucija se ni zadovoljila le z uničevanjem, temveč je tudi ustvarjala. Tekom svojih najbolj tragičnih trenutkov je uveljavljala moralne zakone, ki vladajo sedaj moderni civilizaciji. Proglasila je principije, katere priznavajo danes najbolj velikodušni in plemeniti.

Francoska konvencija leta 1795 je proglasila odpravljenje suženjstva v francoskih kolonijah. Francoska konvencija je proglasila pravico vseh mož, da sledijo svoji vesti ter vsled tega ustanovila versko prostost v Franciji. Francoska konvencija je organizirala javni pouk po celi Franciji ter storila to s tako dovršenostjo, da je njena razdelitev vzgoje, namreč v osnovno, višjo in najvišjo, še danes vzorec za celi civilizirani svet.

Štiri imena je Francija vedno častila in naj je bila monarhična ali republikanska, namreč imena mož, ki so ustvarili zakonodajno delo francoske revolucije. Ti možje so bili Cambon, ki je sestavil veliko knjigo o javnih dolgovih, v kateri so zaznamovani vsi upniki države; Cambaceras, ki je nadzoroval delo sestave civilnega zakonika; Lakanal, ki je organiziral javno vzgojo ter ustvaril literarni copyright, to je pravico pisatelja do njegovih duševnih proizvodov in Carnot, katerega so imenovali organizatorja zmage in ki je pognal inozemske zavojalce s tal Francije.

Kaj pa najdemo v petih letih ruske revolucije, kar bi se dalo le izdaleka primerjati s tem velikanskim delom? Ali so sovjeti storili kaj za pospešenje javne vzgoje? Kakšne šole so ustvarili? Kakšne velike može so proizvedli? Odpravili so pravico privatne

lastnine, katero je proglasila francoska revolucija. Odpravili so veliki princip enakosti med ljudmi, katerega je uveljavila francoska revolucija. Mesto da bi pognali tuje zavojalce s tal Rusije kot so storili Francozi, so jih sprejeli z odprtimi rokami.

Ko se je leta 1793 prvokrat sestala francoska konvencija, je bilo francosko ozemlje zasedeno od sovražnika. Avstrijske in nemške armade so zasedle francosko ozemlje, prav kot so imele tudi l. 1917 zasedeno rusko ozemlje ob času, ko je bil ustanovljen prvi sovjet v Petrogradu. Francoska konvencija se je sestala ter soglasno sklenila, da se ne bo pogajala s sovražnikom, dokler ne izprizni slednji francoske zemlje.

Neki član konvencije je vzkliknil: — Ali ste sklenili dogovor z zmago?
— Ne, je odvrnil revolucionar Bazire, — sklenili smo dogovor s smrtjo.

Naslednjega dne pa je izdala konvencija sledeče dnevno povelje:

— Od sedaj naprej pa do časa, ko bo pognan sovražnik s francoskega ozemlja, morajo vsi Francozi stalno služiti v armadi. Mladi možje bodo odšli na fronto, poročni možje bodo stavljeni v službo dobav, ženske bodo delale žotore in uniforme ter služile v bolnicah, otroci bodo rezali staro platno za obveze in stari ljudje bodo morali priti ven na ceste ter bodriti vojake ter jih navdajati s sovražnikom do kraljev.

— Registracija bo splošna. Vsi neporočeni možki in starosti od 18 do 25 let, bodo šli prvi. Zbrati se morajo brez obotavljanja na določenih mestih v svojih okrajih ter se uriti v porabi orožja, čakajoč na povelje, da odidejo na fronto. Vsak bataljon bo združen pod praporom z naslednjim napisom:
— Narod Francije je vstal, da reši svoje deželo, ki je v nevarnosti.

Marat in Robespierre sama sta podpisala ta dekret. Kadarkoli je bilo treba vzbuditi domoljubje dežele, je bil Marat vedno v prvi vrsti.

Dne 28. marca 1793 je vzkliknil:
— Jaz zahtevam smrtno kazen za sve, ki svetujejo našim vojakom, naj dezertirajo.

Taki so bili možje leta 1793. Če hačemo izvedeti, kakšni so bili boljševiski leta 1917 glede njih patriotizma in poguma, nam je treba prečitati le prvi dekret prvega sovjeta. Datiran je z dnem 24. marca 1917.

Med drugim se glasi v tem dekretu:

1. Neposredno otvorjenje mirovnih pogajanj z delavci sovražnika.

2. Sistematično fraterniziranje ruskih vojakov z vojniki sovražnika na fronti.

3. Demokratizacija armade. V vsakem polku se stavi vse orožje pod kontrolo centralnega komiteja. V nobenem slučaju naj ne bo uporaba orožja odvisna od povelj in prošelj častnikov. Na ta način so Rusi leta 1917 branili svojo deželo.

Če bi francoski revolucionarji iz leta 1793 živeli leta 1917 v Rusiji, bi bili vsi postreljeni. Če pa bi nasprotno živeli ruski revolucionarji iz leta 1917 v Franciji leta 1793, bi šli vsi pod giljotino. To nam kaže, kako velik prepad obstaja med možni obeh revolucij.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

TRAGIČNA SMRT DVEH OTROK.

Gouverneur, N. Y., 1. sept. — Lila in Madelina Wells sta hoteli iti večerj zvečer naproti svojemu očetu, ki je delal v bližnjem kamnolomu, da ga spremita domov. Na železniškem križišču na William Street pa je povozil obeh vlak New York Central železnice.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnik srecem naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znanecem žalostno vest, da je umrla po kratki, mučni bolezni

TEREZIJA GROSEDEK.

stara 61 let, doma iz Cerkeji na Dolenskem.

Pogreb se je vršil na katoliško pokopališče sv. Martina.

Tem potom se zahvaljujemo vsem, ki so nam stali na strani v uri žalosti, kakor tudi onim, ki so darovali krasne vence ter spremili pokojnico na njeni zadnji poti.

Zaljubljeni ostali: Karol Grosedek, soprog. Karol in Louis, sinova.

Josipina omož. Keršan in Marion hčeri.

Fair Oaks, Pa., 30. avg. 1922.

Glede izplačil v ameriških dolarjih!

Po novi odredbi finančnega ministarstva v Jugoslaviji je bankam tam sedaj prepovedano izplačevanje čekov ali drugih nakazil v tujih valutah. Ales tovar pošljete denar v ameriški valjavi, do dsi potom čeka ali nakazila, ga banka v Jugoslaviji ne sme izplačati v dolarjih, temveč po dnevnom tečaju v domači valuti, to je v kronah oziroma dinarjih.

Mreči se je pa pri sestavi omejenih odredbe vstopovala potreba iz seljenec v toliko, da zamoremo za stranke, ki imajo potovati v Ameriko, izvršiti le vedno izplačila v ameriških dolarjih, vendar pa nakazila ne sme presegati zneska \$250.— za vsakega posla meznega potnika. Do te svote pa lahko izplačamo poljubne zneske. Ameriški denar se izplača le proti predložitvi potnega lista v Ljudu Jadranske banke v Ljubljani ali Zagrebu.

V AVSTRIJI, ITALIJ IN SAŠEDEM OZEMLJU na še vedno lahko brez ovir izplačujemo izplačila v ameriških dolarjih.

Na nakazila ali naročilnem listu naj bo vidno označeno, da se ima izvršiti izplačila v ameriških dolarjih. Poleg zneska, ki naj se izplača v ameriškem denarju, se nam mora poslati tudi za potnino in druge stroške kakor sledi:

Za izplačilo do \$ 10.— po 50 centov, za izplačilo od \$ 10.— do \$ 50.— po \$ 1.— za izplačila, ki presegajo znesek \$ 50.— po 2 centa od vsakega dolara ali po \$ 2.— od sto.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

Frank Sakser State Bank

82 Centlandt St. New York, N. Y.

Kretanje parnikov - Shipping News

31. avgusta: Susquehanna, Bremen; Mongolia, Cherboung in Hamburg; Caronia, Cherboung in Hamburg.
2. septembra: Ryndam, Boulogne; America, Bremen; Olympic, Cherboung.
5. septembra: Reliance, Hamburg; Margaretta, Cherboung.
6. septembra: Pres. Poik, Cherboung.
7. septembra: Minnekahda, Cherboung in Hamburg; Hansa, Hamburg.
9. septembra: La Savoie, Havre; Finland, Cherboung; Orbita, Hamburg; Homerie, Cherboung; Pres. Roosevelt, Cherboung in Bremen; Saxonia, Cherboung in Hamburg; Argentina, Trst.
12. septembra: Aquitania, Cherboung.
13. septembra: Paris, Havre; Yorck, Bremen; Pres. Garfield, Cherboung in Bremen.
14. septembra: Manchuria, Cherboung in Hamburg; Conte Rosso, Genova; Mount Clinton, Cherboung in Hamburg.
16. septembra: La Lorraine, Havre; Majestic, Cherboung; Zealand, Cherboung; Orduna, Hamburg.
17. septembra: New Amsterdam, Boulogne; Pres. Harding, Cherboung in Bremen.
19. septembra: Resolute, Hamburg; Berengaria, Cherboung.
20. septembra: France, Havre; Pres. Monroe, Cherboung.
21. septembra: St. Paul, Cherboung in Hamburg; Wuerntenberg, Hamburg.
23. septembra: George Washington, Cherboung; Noorddam, Boulogne; Kronland, Cherboung; Olympic, Cherboung; Cretic, Genoa.
26. septembra: Seydlitz, Bremen; Mauretania, Cherboung.
27. septembra: President Adams, Cherboung; Seydlitz, Bremen.
28. septembra: Mount Clay, Cherboung in Hamburg.
30. septembra: Rotterdam, Boulogne.

POMANJKANJE DENARJA V NEMČIJI.

Berlin, Nemčija, 1. septembra. Splošni gospodarski položaj se je v teku zadnjih par dni neizmerno poslabšal. Državna banka ne more še nadalje izplačevati denarnih izkaznic v polnem znesku. Le pet odstotkov izplača v gotovini, a za ostalo izdaje čeke. V sled prevladajočega velikanskega pomanjkanja denarja je skoro nemogoče izmenjati bankovce za deset dolarjev. Banke so izgubile milijone, ker so bile prisiljene odkloniti devizno-efektne kupčije. Da se odpmore pomanjkanju denarja, se namerava takoj izdati nove bankovce po petdeset tisoč mark.

UNIČEVANJE HROŠČEV, KI UNIČUJEJO BOMBAŽ.

V državi Mississippi je vprizorila zvezna vlada poskuse, da uniči hrošče, katere je najti v glavnem v bombažnih nasadih. Letale trosijo preko polja, obsejanih z bombažem, neki preparat iz arzenike, ki uničuje te hrošče.

Skupno potovanje Slovencev.

Francoska proga priredi skupno potovanje Slovencev preko Havre v Trst in Ljubljano s svojim najmodernejšim brzoparnikom PARIS, ki odpluje v sredo 13. septembra.

Potnike bo spremljal do Ljubljane uradnik tvrdke Frank Sakser State Bank, Mr. Ignacij Hude, ki bo pazil na to, da bodo potniki kar najudobnejše in njihreje potovali; zlasti pa bo pazil na prtijajo.

Za potnike III. razreda so na razpolago kabine z 2 ali 4 in 6 posteljami. Najboljša hrana in pri jedi vino zorko.

Iz New Yorka do Trata stane vožnja z vojnim davkom \$113.85; do Ljubljane \$100. več.

Za natančnejša pojanila se obrnite na svoiega agenta ali naravnost na

FRENCH LINE
19 STATE STREET NEW YORK

Delnice Jadranske Banke.

Narastajoče poslovanje Jadranske banke v zvezi z njenim ekspanziivnim delom v vseh panogah gospodarskega življa v domovini je izkazalo potrebo povečati lastna obratna sredstva zavoda. V izvršitvi sklepa občnega zbora od 27. maja je sedaj povikalo delniško glavnico od 120 milijonov kron na 240 milijonov kron z izdajo 300,000 delnic po K400 ali Din.100 nominalne.

Iz množestvilnih vprašanj naših strank glede nakupa delnic nam je skelpati da bojo naši izseljenci želeli nabaviti delnice III. izdaje, vled česar se je rok za podpisovanje v Ameriki podaljšal do 31. oktobra t. l.

Naši izseljenci ki še niso delničarji lahko kupijo delnice pod istimi pogoji kakor nedelničarji v domovini.

Cena za eno delnico je:

(K400 za glavnico in K360 za rezerve) K760.
doštevji 5% obresti od 1. jan. do 31. okt. 1922 : : : K 31.70
K791.70

Delnice imajo pravico do dividende za l. 1922.

Za leto 1921 dividenda je izniala 12% to je K48, in je pričakovati za leto 1922 še boljši dohodek.

Za vpis in informacije se obrnite na:

Frank Sakser State Bank
Glavno zastopstvo Jadranske banke.

82 Cortlandt Street New York City

GROZDJE GROZDJE

Če hočete kupiti eno ali več kar svežega kalifornijskega grozdja, ne izgubljajte časa, ampak pišite takoj nam za pogoje in cene, bodisi v angleščini ali v vašem lastnem jeziku. Mi zamoremo ugoditi vsakemu naročilu za katerekoli vrsto in katerekoli množino. Mi prodajamo po net-teži, zaboji brezplačni. Razpošljamo iz naših lastnih skladišč ter osebno nadzorujemo vsako posamezno odpošljatev.

Pišite danes za naše pogoje in cene.

P. ENRLICH & COMPANY
267 Wholesale Terminal
Los Angeles, Calif.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAY. VEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDE, DRŽAVAH